

det: Love, som er skænket det danske Folk; det var nu aldrig Arbejderklassens Skæbne at faa noget skænket, hvad den har faaet, har den maattet tilkæmpe sig, Tomme for Tomme, Stykke for Stykke —, er der neppe nogen Lov, der har haft saa stor Betydning for de 100 000 Hjem, som Sygekasseloven har haft, og det af to Grunde. For det første, fordi Sygekasselovgivning her i vort Land har været det Fundament, paa hvilket al anden social Lovgivning er bygget op, og for det andet, fordi Sygekassesagen baade økonomisk og moralsk har været til stor Nytte og Gavn for den brede Befolkning, den har opelsket en Selvtægtelse og Selvtillid i Befolkningen, som man ikke, heller ikke fra Rigsdagens Side, skal forsøge at slaa i Stykker. Hvis man nu vil spørge: Har det da saa stor Betydning at opretholde denne Selvtillid i den ubemidlede Del af Befolkningen?, vil jeg svare ubetinget: Ja. Bevidstheden om ved sin Selvforsikring at være Medejer af sin Sygekasse, at have sikret sig og sine mod den værste Fattigdom under indtrædende Sygdom har, det kan ikke nytte at nægte det, ranket Ryggen hos Fædrene, mildnet Bekymringerne hos Mødrene, rundet Børnenes Kinder og derved skabt en langt sundere og stærkere opvoksende Slægt. Den folkehigiejniske Side af Sygekassesagen tror jeg ikke kan gøres op i Penge, og alle, der selv har taget Del i Sygekasselovens Administration og derigennem eller gennem Selvoplevelse erfaret, hvad Fattigdom er, navnlig naar der støder Sygdom til, vil vide, hvor stor Betydning Sygekassehjælpen har for Hjemmene. Jeg maa have Lov til igen at slaa fast: Det kan ikke gøres op i Penge.

Det vil maaske være nyttigt navnlig for den højtærede Sundhedsministers Skyld, at jeg minder om, hvor træls Vejen har været baade fremover og opover, og hvor meget aabenlyst, men ogsaa hemmelig og skjult Modstand der ned gennem Tiderne har været for at hindre, at denne for den danske Underklasse saa stærke Bygning blev rejst, den Bygning, man nu i Tankeløshed og Uforstand fra Venstres Side søger at nedrive, et kluntet Forsøg paa at ødelægge Kasserne, som hos de 1½ Mill. Sygekassemedlemmer har skabt den allerstærkeste Harme.

Allerede da Arbejderkommissionen i 1870 blev nedsat, erkendtes det, at der var Grund til at overveje, paa hvilken Maade man kunde støtte Sygekasserne og dermed finde Vej ud for at sørge for de Arbejdere, der blev Invalid under Arbejdet. Imidlertid var de Oplysninger, der den Gang forelaa i Kommissionen, kun saare mangelfulde, og selv om Kommissionen vel havde beskæf-

tiget sig med Sagen, fremkom den dog ikke med positive Indstillinger. Sagen kom derfor ikke til at foreligge saaledes, at den daværende Indenrigsminister paa Grundlag af Arbejderkommissionens Betænkning havde Sind til at bygge et Sygekasselovforslag op. Men i Samlingen 1880—81 indgik Socialdemokratiet med et Andragende til Rigsdagen med Forslag om en samfundsmæssig Ordning af Sygeplejen i vort Land, saaledes at alle Helbredelsesmidler blev stillet vederlagsfrit til Raadighed for alle Samfundets Medlemmer uden Hensyn til Samfundsstilling eller Formue tilstand. Det er den første direkte Henvendelse til Rigsdagen om denne Sag. Men naturligvis lod Magthaverne haant om et saadant Andragende.

I 1883 blev der saa paa et Fællesmøde mellem de københavnske og frederiksbergske Sygekasser nedsat et Udvalg til at forberede og grundlægge en dansk Sygekasselovgivning, som man følte i høj Grad tiltrængtes. Resultatet af Udvalgets Arbejde blev det af P. Knudsen i 1888 udgivne Værk om Sygekasseforsikring og Alderdomsunderstøttelse, hvori Socialdemokratiets Standpunkt blændende klart præciseres i Kravet om, at alle Helbredelsesmidler vederlagsfrit skal ydes alle ubemidlede syge af Staten, og heri var i Parentes bemærket ogsaa Krav om offentlig Ansættelse af Læger. Det samme Krav indgaar i en Adresse til Rigsdagen af 10. Oktober 1888 fra 749 Sygekasser og forsynet med 52 631 Sygekassemedlemmers Underskrifter, saa stærkt havde Kravet vokset sig.

Men først i Samlingen 1888—89 blev der af daværende Indenrigsminister Ingerslev i Landstinget forelagt et Lovforslag om anerkendte Sygekasser, hvilket Lovforslag var bygget paa en Betænkning fra en i anden Anledning i 1885 nedsat Arbejderkommission. Allerede denne Arbejderkommission kom i sin Betænkning ind paa et Forslag, der gik ud paa et offentligt Tilskud paa 6 Kr. aarligt for gifte og 3 Kr. aarligt for ugifte Medlemmer — man maa erindre, at det var i 1885. Det Regeringsforslag, som blev udarbejdet paa Basis af denne Kommissions Betænkning, gik imidlertid ud paa, at der af det offentlige skulde ydes et aarligt Tilskud lig Halvdelen af Sygekassernes samlede Medlemsbidrag. Dette offentlige Tilskud skulde kun i de to første Aar ydes af Statskassen, derefter skulde det gradvis gaa over til at være en kommunal Udgift ud fra den Tankegang, at dansk Sygekasselovgivning var af størst økonomisk Interesse for Kommunerne, idet man mente, at den vilde aflaste det kommunale Fattigvæsen i betydelig Grad. Na-